

Posudek na bakalářskou práci Anny Šolarové, *Vztah etiky a víry u Sorena Kierkegarda a Emmanuela Lévinase*

Jakub Jirsa

(vedoucí práce)

Zcela původním zájmem a tématem autorky byla povaha etických hodnot, zejm. hodnotový realismus v moderní filosofii. Postupem času převážil zájem o vztah dvou oblastí lidského života: víry na straně jedné a etiky na straně druhé. Výsledkem je obsáhlá komparativní studie o dvou postavách, pro které se toto téma stalo explicitním filosofickým problémem.

Anna Šolarová nejprve přesvědčivě obhajuje volbu tématu i volbu interpretovaných filosofů (s. 6-11). Pečlivě ukazuje podobnosti mezi Kierkegaardem (K.) a Lévinasem (L.), avšak zároveň se vyvaruje povrchnosti a upozorňuje na rozdíly, které spočívají „za fasádou“ podobné terminologie. Následuje podrobná interpretace K. tematizace vztahu mezi etikou a vírou (s. 11-32). Autorka referuje všechna podstatná díla a ukazuje jejich vzájemnou provázanost. Ve svém výkladu také náležitě spojuje K. úvahu s citáty z Bible, čímž ukazuje mnohdy zajímavé souvislosti a motivaci K. filosofie. Přínosné je, že její výklad nekončí tématem rezignace a teologické suspenzace etiky ve spise *Bázeň a chvění*, ale analýzou lásky ve spise *Skutky lásky*, což je podle mne vrcholem celého výkladu i pro K. samého.

V rámci jinak velmi dobrého výkladu základních témat a samotného problému vztahu víry a etiky v díle Emmanuela Lévinase (s. 32-49) postrádám úvahu o vztahu etiky a partikularismu (viz s. 35). Tradiční pojetí etiky se vždy snaží pracovat s jistou mírou obecnosti (např. že dané pravidlo je stejným způsobem závazné pro všechny lidi, rozumné či cítící bytosti apod.) a není zcela zřejmé, jak se s tímto požadavkem vyrovnává L. pojetí „etiky“ a tedy nakolik se jedná o etiku, jak jí běžně (i v rámci studia filosofie) rozumíme.

Zřejmě nejpřínosnější částí práce (vedle interpretace *Skutků lásky*) je samotná konfrontace Lévinase a Kierkegarda včetně pokusu o možnou odpověď na Lévinasovu kritiku z kierkegaardovských pozic (s. 49-66). Zde se právě ukazuje argumentační síla spisu *Skutky*

lásky; domnívám se, že práce by mohla jít v obhajobě K. i dále, než tak činí a vrátit se k pečlivě vypracované interpretaci vztahu lásky z první části práce.

K textu samému mám jen dvě kritické připomínky, které se však týkají pouze detailů. Nejsem jist, proč autorka hovoří o etice (byť odmítavě) jako o „řešení sociálních vztahů“ a kde se případně takové pojetí objevuje (s. 11). Poněkud neopatrné mi také přijde vyjádření o Lévinasově „hlavním přínosu“ (s. 32).

Práci pokládám za **výbornou** a také ji tak navrhuji **hodnotit**. Anna Šolarová odevzdala vynikající text, který je výsledkem její samostatné práce. Autorka zohlednila všechny relevantní připomínky a doporučení, které jsem měl jako vedoucí práce; nerelevantní připomínky dokázala velmi brzo odhalit a při konzultacích přesvědčivě argumentovat proti nim.

V Praze, 18.8.11

Jakub Jirsa